

افتادگی پلک (پتوز)

پتوزیس، پلک‌های فوقانی یک یا هر دو چشم را گرفتار می‌سازد. افتادگی پلک ممکن است از مقدار کم که به زحمت قابل تشخیص است، تا افتادگی کامل طوری که تمام مردمک را بپوشاند متغیر باشد. پتوزیس هم در بچه‌ها و هم در بزرگسالان رخ می‌دهد اما بیشتر موارد آن ناشی از سالخوردگی است.



علائم:

واضح‌ترین علامت، افتادگی پلک است که بسته به میزان افتادگی، مشکلات بینایی نیز متغیر خواهند بود. بعضی‌ها سرشان را به عقب می‌کشند تا از زیر پلک ببینند و یا ابروها را بالا می‌برند تا شاید بتوانند پلک‌هایشان را بالا بکشند.



علت :

افتادگی پلک می‌تواند مادرزادی باشد و یا در اثر سالخوردگی و کهنولت، حادثه و یا بعد از برخی جراحی‌های چشمی روی دهد. این عارضه همچنین می‌تواند در اثر مشکلاتی که برای عضله بالا برنده پلک فوقانی روی می‌دهد نیز بوجود آید. گاهی وقت‌ها آناتومی صورت فرد می‌تواند باعث ایجاد مشکلاتی برای عضله بالا برنده پلک فوقانی شود. تومور چشم، اختلالات عصبی و یا بیماری‌های عمومی مانند دیابت، می‌تواند باعث افتادگی پلک گردد.

درمان :

جراحی معمولاً بهترین درمان افتادگی پلک است. جراح، عضلات بالا برنده پلک فوقانی را تقویت می‌کند. ظاهر فرد بهتر شده و امکان دید بهتر را فراهم می‌نماید. در مواردی که عضله بالا برنده دچار ضعف شدید باشد، جراح پلک را از زیر به ابرو اتصال می‌دهد تا فرد بتواند از نیروی عضلات پیشانی برای بالا کشیدن پلک استفاده کند. بعد از جراحی ممکن است پلک‌ها متقارن نباشند و به ندرت ممکن است حرکت پلک‌ها نیز از بین برود. بچه‌هایی که با افتادگی متوسط یا شدید پلک متولد می‌شوند نیازمند درمان هستند، زیرا برای جلوگیری از بروز تنبلی چشم، به دید خوب نیاز دارند. همه بچه‌های گرفتار افتادگی پلک حتی موارد خفیف آن باید هر سال معاینه گردند تا در صورت بروز هر گونه مشکلی به سرعت درمان شوند.

عمل جراحی اصلاح پتوز بر روی عضله انجام می‌شود و گاهی نیز با استفاده از غلاف عضلانی ناحیه ران و یا مواد مصنوعی می‌باشد.

بعد از عمل پتوز در نگاه به پایین، سفیدی چشم بیشتر از چشم مقابل دیده می‌شود که تا چند ماه بعد از عمل تا حد زیادی بهبود می‌یابد.

در عمل جراحی پتوز گاهی لازم است عمل در هر دو چشم صورت گیرد (در حالیکه بنظر شما علائم بیماری در یک چشم است).

مراقبت‌های پس از جراحی افتادگی پلک (پتوز)

- بعد از عمل جراحی پتوز، اغلب نیاز به بستری شدن وجود ندارد.
- پانسمان چشم روز پس از عمل برداشته می‌شود و برحسب نتیجه معاینه چشم، ممکن است روز اول تا سوم هم نیاز به پانسمان باشد ولی بعد از این زمان به پانسمان یا شیلد (محافظ پلاستیکی) نیازی نیست.
- در جراحی پتوز اغلب تا مدتی چشم اندکی باز می‌ماند که شبها با مصرف پماد باید مانع خشک شدن چشم شد. معمولاً پس از چند ماه چشم با شرایط فوق سازگار شده و نیازی به مصرف پماد نیست.
- نماز خواندن از همان روز اول عمل با تیمم روی سنگ بلا مانع است و سجده کردن مانعی ندارد.
- زمان حمام کردن را از پزشک خود سوال کنید. ولی معمولاً از روز دوم به بعد می‌توانید حمام کنید.



- در عمل جراحی پتوز معمولاً نوعی بخیه روی پلک داریم که طی دو هفته اول بعد از عمل برداشته می‌شود.
- توجه داشته باشید بعضی از اعمال جراحی پتوز در کودکان

افتادگی پلک

پتوز



واحد آموزش سلامت همگانی مرکز چشم پزشکی علوی

تبریز

تدوین: ۱۳۹۳

بازنگری آخر: بهار ۱۴۰۱

شود.

- مطالعه، تماشای تلویزیون و فعالیتهای عادی زندگی که توام با فعالیت شدید جسمانی نباشد مانعی ندارد.
- این بیماری و عمل جراحی آن از نظر تغذیه، رژیم خاصی ندارد و چنانچه قبل از عمل رژیم معینی داشتید (دیابت، فشارخون، زخم معده و ...) بعد از عمل هم به همان رژیم ادامه دهید.
- از بکار بردن مواد آرایشی (سرمه، ریمل، مژه مصنوعی، لنزهای رنگی، مواد روغنی در اطراف چشم و ...) خودداری نمائید و زمان شروع انر از پزشک معالج سوال کنید.
- ورزشهای سبک و بدون ضربه به چشم اشکالی ندارد اما از شنا، بوکس و نظائر آن که به چشم ضربه میزنند جدا خودداری نمائید.



آدرس: تبریز، میدان پنجم مرداد (بلوار منجم سابق)

مرکز چشم پزشکی علوی

کدپستی: ۵۱۴۶۶۱۴۵۹۹ | تلفن: (۰۴۱)۳۲۶۶۳۹۳۳

<http://alavihospital.tbzmed.ac.ir>

منبع: <https://www.ao.org/eye->

health/diseases/what-is-ptosis

اصول چشم پزشکی کاربردی، هاشمی مسیح، همقلم نسرين (۱۳۸۶)

چشم پزشکی عمومی، جوادی م فیضی س (۱۳۹۶) نشر فردا

تهیه و گردآوری: مشیرآبادی - حسن پور

کارشناس ارشد آموزش پرستاری

سوپروایزر آموزش سلامت

توسط نخهای مخصوصی به طور موقت و جهت جلوگیری از تبدیلی چشم ناشی از بسته بودن پلک انجام می شود لذا با رشد صورت اثر آن عمل از بین رفته و پس از تکمیل رشد صورت، اغلب عمل جراحی باید تکرار شود و بار دوم معمولاً از روشهای دائمی تر استفاده می شود .

• در هر مراجعه، داروهای مصرفی بخصوص قطرهها را با خود بیاورید و نام آنها را بخاطر بسپارید زیرا ممکن است به علت مشابهت ظاهری برخی قطره ها و نداشتن دید کافی داروها را جابجا مصرف نمائید.

• دقت کنید برچسب روی قطرهها کنده نشود و هر قطره را پس از مصرف در جلد خود قرار دهید.

• سعی کنید قطرهها را در زمان تعیین شده توسط پزشک استفاده نمائید.

• ممکن است برای بیمار اشک مصنوعی تجویز شود که شبها به جای آن از ژل مخصوص که توسط پزشک تجویز می شود استفاده خواهد شد.

• از تماس نوک قطره با چشم یا سطوح دیگر جلوگیری کنید . پس از هر بار مصرف در پوش ظرف را محکم ببندید.

• در صورتیکه قطره تغییر رنگ یا رسوب داد از آن استفاده نکنید.

• هیچگاه اطراف چشم را با پارچه های خشن یا دستمال کاغذی تمیز نکنید زیرا اینکار ممکن است باعث خراش قرنیه شود.

• صبح ها پس از بیدار شدن از خواب ممکن است اطراف مژه ها و گوشه چشم ترشحات زیادی جمع شود که برای تمیز کردن آنها می توانید از قطره های چشمی آنتی بیوتیک (کلرامفینیکل، جنتامایسین، سولفاستامید و ..) داخل چشم و روی پلک ها ریخته و سپس به آهستگی با پنبه یا تنظیف استریل انرا تمیز کنید. مراقب باشید که فشار انگشت مستقیماً به کره چشم وارد نشود زیرا این امر می تواند سبب باز شدن بخیه ها یا زخم محل عمل